

Излази квартално
Година XVII • Број 42
Јесен/зима 2024.

БУДИЛНИК

Лист Геронтолошког центра "Нови Сад"
Бесплатан примерак

Геронтолошки центар
"Нови Сад"
60 година
1964-2024. год.

Хор установе у епизоди „Државног посла“

Манифестација „Сунчана јесен живота“

Избор најлепше терасе Дома Ново насеље

Ликовна колонија
„Плетисанка“

САДРЖАЈ

РЕЧ УРЕДНИКА	3
АКТУЕЛНОСТИ	
Обележено 60. година постојања Геронтолошког центра „Нови Сад“	4
Манифестација „Сунчана јесен живота“	6
Ликовна колонија „Плетисанка“	8
Хор установе наступио у епизоди серије „Државни посао“	8
Прослављен стоти рођендан Десанке Поповић	9
Симпозијум здравствених радника	10
Избор најлепше терасе Дома Ново насеље	10
Хуманитарни концерт Добротворне установе Епархије бачке “ Владика Платон Атанацковић”	11
Обележен Видовдан у Клубу „Пролеће“	11
Дружење уз песму и гитару	12
Одржано Прело за следе и слабовиде	12
ОД ИДЕЈЕ ДО ПРОЈЕКТА	
Рачунарско описмењавање корисника клубова	13
Услуга превоза санитаром	13
НАГРАДЕ НА КОЈЕ СМО ПОНОСНИ	
Доминка Арсић добитница Плакете за допринос у образовању и у култури Гардиноваца	14
СЛУЖБЕ	
Служба заједничких и стручних послова	15
Технички секретар	15
ИНТЕРВЈУ	
Анђелка Бараћ - Просто сам волела ово Прихватилиште и волела сам да радим са људима, који су дотакли неко животно дно	16
САЧУВАЈМО ОД ЗАБОРАВА	
Мирослав Кресић - Историјат здравствене и социјалне заштите у Србији	18
САВЕТ ЛЕКАРА	
др Катица Станковић - Улога вакцинације, подизања имунитета и превенције вирусне инфекције у геронтолошком центру	19
ЛИКОВНА АЗБУКА	
Персида Малуцков - Египатска уметност	20
ПЕСНИЧКИ КУТАК	21
КОРИСНИЧКИ КУТАК	23

„БУДИЛНИК“, интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад“

Издавач: Геронтолошки центар „Нови Сад“, Фрушкогорска 32, 21000 Нови Сад

Телефони: +381 21 450 266; +381 21 6 350 542; Факс: +381 21 6 350 782;

web site: www.gerontns.co.rs e-mail gerontns@neobee.net

За издавача: Ненад Башић, в.д. директора Геронтолошког центра „Нови Сад“

Уредник: Ружица Вукић Рајић, организатор промотивних активности

Сарадници у овом броју: Исидора Петковић, помоћник директора

Интернет презентација: Немања Ђурић

Графичка припрема: „НВ принт“ Ветерник

Штампа: „НВ принт“ Ветерник

Тираж: 500 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

613.98 (497.113 Нови Сад)

БУДИЛНИК : Интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад“ /
уредник Ружица Вукић Рајић – год. 17. бр. 42. (2024.) – Геронтолошки
центар „Нови Сад“, 2024. – илустр. 30 см

Квартално
ISSN 2217-5490
COBISS.SR – ID 263658247

Поштовани читаоци,

Прославили смо, у октобру месецу, пуних шездесет година постајања и успешног рада Геронтолошког центра „Нови Сад“, који је основан давне 1964. године и од тад се ширио и по капацитету и по броју корисника и по врстама услуга. Ширењем обима услуга истовремено се и развијао и унапређивао квалитет услуга. Од тад смо прешли дуг пут и до данас је установа пружила услугу за око 16.000 корисника у домском смештају и за око 3.000 годишње корисника дневних услуга у заједници на територији општине Нови Сад. Сада, са поносом можемо да кажемо да је Геронтолошки центар „Нови Сад“ данас друга установа за одрасле и старије у Републици Србији по величини, али и установа са највећим бројем лиценцираних услуга које интегрисано пружа. Запослени у установи воде одговоран посао и хуман, јер је брига о старим људима више питање хуманости, него обавезе. Иако су услови за рад све тежи услед недостатка довољног броја кадрова на кључним местима (неговатељице, раднице у кухуњи, спремачице, медицинско особље), ипак се запослени труде

да адекватно надоместе мањак радника и да се то што мање осети.

Све је више старије популације у свету, по статистикама, па је тако исто и у Србији. Из наведеног разлога све је и већа потреба за установама, које ће да брину о старијој популацији и које реализују различите облике социјалне заштите одраслих и старијих лица. Једна од таквих установа смо, баш, ми. Управо Геронтолошки центар „Нови Сад“ континуирано ради на побољшању услова и квалитета живота својих корисника путем реализације свакодневних, бројних активности, као што су радно-окупационе, културно-забавне, спортско-рекреативне и здравствено-превентивне. Дивно је видети пробужену младост у очима пензионера док учествују у активностима, које им пријају. Такође, велика је и радост када успемо да пробудимо у њима неки успавани таленат, или жељу за садржајним животом, који им враћа изгубљену веру у сутрашњицу. А најлепше је бити сведок хармоније постигнуте њиховим дружењем, заједничким певањем у хору, дељењем стихова, дељењем подијума за плес, стварањем креативних, уметничких дела и изнад свега стварањем нових пријатељстава, међусобне подршке и љубави. Захваљујући њима, научила сам да старост није препрека за стицање нових знања, вештина и хобија. Напротив, старењем постајеш мудрији и спремнији да се лакше упустиш у нове животне авантуре. Научила сам и да давањем, заправо, добијаш. Када имаш тај приоритет да сарађујеш са људима треће животне доби, увек си на добитку, јер они знају да цене пружено и да вишеструко узврате. Непроцењиво је учење путем искуства других, које нам они несебично дарују. Драги пензионери, хвала вам на томе!

И на крају, закључићу да је дивно бити део овако великог, шареноликог, међугенерациског колектива састављеног од људи треће животне доби и запослених радника, који заједно чине један склад саткан од међусобног поштовања, уважавања и подршке!

Ваш уредник,
Ружица Вукић Рајић

Обележено 60. година постојања Геронтолошког центра „Нови Сад“

Први Дом за стара и одрасла лица настао је у Футогу септембра 1964. године. Потом је основан Дом на Лиману, крајем 1973. године. Решењем Скупштине Општине Нови Сад настао је Геронтолошки центар „Нови Сад“ 6.03.1975. године интегрисањем два постојећа дома за старе- дома у Футогу и дома на Лиману. Касније је основана Прихватна станица са Прихватилиштем, па први Клуб за стара и одрасла лица „Олга Петров“, као и Помоћ у кући и нега и Дневни боравак за одрасла и старија лица. Изграђен је и Дом „Бистрица“ на Новом насељу, који је отворен 1989. године. Одељење за дементне кориснике основано је 2011. године и смештено је у новоизграђени објекат, у оквиру дома у Футогу. Данас Геронтолошки центар „Нови Сад“ у свом саставу има три дома (Дом Лиман, Дом Ново насеље и Дом Футог), 19. клубова за одрасла и старија лица на територији општине Нови Сад, један Дневни боравак за одрасла и старија лица и Прихватилиште са Свратиштем. Сада је то друга установа за одрасле и старије у Републици Србији по величини, али и установа са највећим бројем лиценцираних услуга које интегрисано пружа, што сведочи да се у установи континуирано ради на унапређењу стандарда свих услуга. Од 1992. године улогу оснивача установе преузела је Влада Републике Србије, а 2002. године улогу оснивача преузело је Извршно Веће АП Војводине. Концептуално и системски надлежност Републике се односи на домски смештај, док је Град Нови

Сад надлежан за реализацију дневних услуга у заједници, односно за Клубове за одрасла и старија лица, Помоћ у кући и негу, Дневни боравак за одрасла и старија лица, као и за Прихватилиште са Свратиштем. Током шест деценија рада и развоја ове установе, кроз континуирано улагање у унапређење

стандарда, како домског тако и осталих услуга збринута је, чак, у домском смештају 16 хиљада одраслих лица.

Шеснаестог октобра, ове године, прослављено је 60. година постојања и успешног рада ове велике установе свечаним коктелом, у Клубу „Оаза“, у објекту Дому Лиман. В.д. директора Ненад Башић доделио је Плакете заслужним појединцима и установама у знак захвалности за успешну сарадњу у протеклих шест деценија и за допринос у развоју установе. Плакете су уручене Министрству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Покрајинском

секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Граду Новом Саду, Центру за социјални рад Града Новог Сада и Црвеном крсту Нови Сад. Својим присуством свечаност су увеличали помоћница ресорног републичког министра Биљана Барошевић, помоћница покрајинског секретара Снежана Шиђански, чланица Градског већа за социјалну и дечију заштиту Соња Радаковић, начелник Градске управе за социјалну и дечију заштиту Никола Крстић, помоћница директора Центра за социјални рад Катарина Столић,

секретар Црвеног крста Драган Лазић, председница Удружења пензионера Града Милена Жарковић, директор Дома „Чуруг“ Мирослав Кресић и други директори установа социјалне заштите.

По завршетку доделе Плакета, Бранкица Кресић, руководилац РЈ Клубови за одрасла и старија лица упознала је присутне са настанком, развојем и ширењем делатности Геронтолошког центра „Нови Сад“. Потом је уследио културно-уметнички програм у ком је наступила хорска секција клубова, под уметничким руководством Милорада Брзака.

Након свечаног коктела, у Дому „Ново насеље“ уприличена је прослава за запослене раднике установе. В. д. директора Ненад Башић поздравио је све запослене и честитао им је велики јубилеј, захваливши им се на савесном раду, труду и брзи о корисницима. Након обраћања, уручио је Признања најзаслужнијим радницима установе, који су својим залагањем и одговорношћу допринели да се очува и побољша услуга Геронтолошког центра „Нови Сад“, а то су следећи запослени радници: **Анђелка Бараћ** (руководилац РЈ Прихватилиште са Свратиштем), **Анђа Берановић** (руководилац РЈ Дома Ново насеље), **Немања Ђурић** (програмер-инжењер), **др Јудита Ђаковић** (лекар), **Антонела Влашић** (социјални радник Дома Футог), **Смиља Новосел Зјачић** (спремачица Дома Лиман), **Ђорђе Терзић** (портир), **Никола Николајевић** (портир), **Вида Ђелић** (ликвидатор у служби економско-финансијских послова), **Стана Чекић** (неговатељица), **Гордана Вин** (сервирка у кухињи), **Славица Ђетојевић** (домаћица у РЈ Клубови), **Снежана Познановић** (медицинска сестра).

Манифестација „Сунчана јесен живота“

Међународни дан старијих особа, први октобар обележавао се, и ове године, у Геронтолошком центру „Нови Сад“ током читавог месеца октобра Манифестацијом „Сунчана јесен живота“. Одржана је 45. манифестација по реду под покровитељством Града Новог Сада, Градске управе за социјалну и дечију заштиту и намењена је била корисницима услуга Геронтолошког центра „Нови Сад“.

У Дому Ново насеље приређена је свечаност отварања манифестације где се окупљеним пензионерима обратила чланица Градског већа за социјалну и дечију заштиту Соња Радаковић, а испред установе в.д.директора Ненад Башић и Бранкица Кресић, руководилац РЈ Клубови за

одрасла и стара лица. Својим присуством свечаност је увеличао и Никола Крстић, в.д. начелника Градске управе за социјалну и дечију заштиту.

Месец је обиловало бројним активностима културно-забавним, спортско-рекреативним и здравствено-превентивним, у којима су корисници учествовали и активно и пасивно, као посматрачи програма. Циљ свих ових активности је био да се постигне превенција патолошког старења, социјална интеграција и афирмација укључености старијих особа у активности у заједници и сензибилизација јавности за питања и проблеме старијих особа. Радни терапеути и радни инструктори домова, заједно са организаторком промотивних активности, припремили су бројне активности за кориснике домова, афирмишући их да се што више укључе у програм и тиме уједно и обогате своју свакодневницу квалитетно проведеним временом, вежбајући моторику, когнитивне функције и побољшавајући комплетно ментално и психофизичко здравље. Захваљујући њима корисници су имали прилике да активно учествују у бројним спортским активностима (такмичење у бацању алки, пикада, плочица), као и у друштвеним играма (шах, домине, таблић), али и да покажу свој

таленат и умеће у изради ручних радова, који су презентовали на изложбама. Такође, врло су биле запажене и изложбе Прихватилишта за одрасла и стара лица, Дневног боравка и Клубова за одрасла и стара лица.

У културно-забавним програмима учествовали су дугогодишњи сарадници установе дајући значајан допринос у реализацији манифестације.

Посебну захвалност дугујемо Хору „Исон“ професора Мише Близанца, Музичкој школи „Исидор Бајић“, Културном центру „Младост“ из Футога, АКУД-у „Вила“ и оркестру „Добри људи“. Врло активна у културним активностима била је фолклорна, хорска, литерарна и драмска секција клубова, као и песници из домова. Захваљујемо се и Српском народном позоришту, које је и ове године, као и сваке претходне, донирало бесплатне карте за балет и оперу.

Организован је и излет изненађења за чланове клубова и кориснике домова и Прихватилишта. Пензионери из клубова имали су прилику да пријатно проведу дан обилазећи Сремске Карловце. Тамо су посетили, у пратњи водича, Саборну цркву Светог Николе, Карловачку гимназију, Ризницу у Патријаршком двору и Српску православну богословију Светог Арсенија. Лепо дружење завршили су у Музеју меда и вина « Живановић» где су дегустирали различите врсте меда и традиционално карловачко вино Бермет. Организован је и излет у Бечеј за кориснике сва три дома и Прихватилишта за одрасла и стара лица. У Бечеју је посећен Градски музеј, у ком им је добродошлицу пожелео директор музеја, након чега је кустос музеја дао исцрпно вођење кроз музејску поставку, али и кроз историју и знаменитости краја показавши и цилиндар чувеног велепоседника Богдана Дунђерског. Након музеја, корисници су се прошетали кроз центар града где су посетили и Цркву Свети Ђорђе, у ком је иконостас, који је радио Урош Предић. Дружење корисника је завршено у пријатном амбијенту Салаша Вујић.

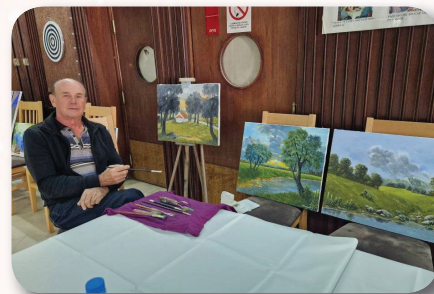
У оквиру активности „Очувајмо своје здравље“, медицинске сестре клубова биле су задужене за здравствену превентиву чланова клубова, мерећи вредности ТА и ШУК-а, делећи савете и посећујући старе и болесне чланове клубова. Након месец дана бројних садржаја, у Дому Новонасеље, затворена је Манифестација „Сунчана јесен живота.“ Својим присуством затварање су увеличали саветница градоначелника Љиљана Коковић, заменик начелника градске управе за социјалну и дечију заштиту Ненад Драшковић, председница Удружења пензионера Града Милена Жарковић и директор Дома „Чуруг“ Мирослав Кресић. Уручени су пехари и признања најистакнутијим учесницима спортских и културно- забавних активности, које су се одвијале у оквиру манифестације. Пријатна атмосфера, потом, настављена је дружењем корисника уз музику и песму и уз жељу да се очува традиција и да се догодине настави са овако квалитетним и садржајним обележавањем Међународног дана старијих особа.

Ликовна колонија „Плетисанка“

У Дому “ Ново насеље” одржана је седма ликовна колонија “ Плетисанка” Геронтолошког центра “ Нови Сад”. Учесници колоније су чланови клубова за стара и одрасла лица, као и корисници домске услуге, заједно са запосленим радницима установе, који имају афинитета према ликовној уметности. Такође, учешће су узели и академски уметници, као и уметници Уметничке школе за дизајн „Богдан Шупут“. Ова инклузивна ликовна колонија, негује се већ дуги низ година, у оквиру установе, ради бенефита, који пружа корисницима услуга „Геронтолошког центра „Нови Сад“. На овај начин , корисници имају прилике да искажу свој таленат и развију свој хоби путем размене искуства са образованим и признатим уметницима.

Пре почетка ликовне колоније, присутне је поздравила један од организатора колоније, руководилац РЈ Дом Ново насеље Анђа Берановић и в.д. директора Ненад Башић.

Геронтолошки центар „Нови Сад“ захваљује се свим учесницима, који су допринели да својим радовима улепшају и оплемене просторије у ком корисници бораве. Посебна захвалност иде спонзорима, без којих активност не би могла бити одржана, а то су: Градска управа за социјалну и дечију заштиту, као покровитељ Манифестације „Сунчана јесен живота“, Компаније Хидрозавод ДТД, ББ Минаква и Пекара „Маја“.

Хор установе наступио у епизоди серије „Државни посао“

Аутори и глумци чувене, сатиричне телевизијске серије „Државни посао“ Димитрије Бањац, Никола Шкорић и Дејан Ђирјаковић поново су посетили Дом Лиман заједно са редитељем Стојчетом Столеским и сценаристом Младеном Урдаревићем. Они су, овог пута, понудили сарадњу хору Геронтолошког центра “ Нови Сад”, под руководством организаторке промотивних активности Ружице Вукић Рајић и у клавирској пратњи музичара Милана Чичакина. Установа је, са великим задовољством, прихватила иницијативу да се сними епизода, у којој ће се презентовати хор Дома Лиман и у ком ће певати један од актера серије Ђорђе Чварков (Димитрије Бањац). Иако је свака емисија обојена ведрим тоновима, на снимању је владао професионализам, озбиљан рад и тачност. Најављени долазак био је тачан у минут. Такође, и снимање је и почето и завршено управо онако како је то редитељ претходно најавио. На лицима пензионера у хору одражавало се велико задовољство и радост што могу да и у позним годинама дају допринос и учествују у реализацији

епизоде. Међугенерацјска сарадња, и овај пут, показала се као значајан чинилац међусобне подршке, разумевања и солидарности међу генерацјски различитим људима. Она нас учи да и људи треће животне доби поседују квалитет, који је неком другом потребан. А тај осећај потребности чува старију популацију од осећаја усамљености и враћа им виталност и веру у самог себе и своје способности. Напослетку, у мају месецу, емитована је епизода “ Близу Штранда” на опште задовољство учесника.

Хвала екипи серије “ Државни посао” на лепом искуству и указаном поверењу!

Прослављен стоти рођендан Десанке Поповић

Запослени у Радној јединици Помоћ у кући и нега социјална радница Весна Штегер, главна сестра Верослава Михајловић и руководилац Милош Костић посетили су корисницу Десанку Поповић, која је обележавала стоти рођендан. Они су јој честитали рођендан у име своје радне јединице и у име целокупне установе и однели јој поклоне. Иако је напунила 100. година Десанка и даље воли да се смеје и да води разговоре са људима. Ђерка и остали укућани кажу за њу да је увек била ведрога духа и да је, до пре пар година, редовно обилазила свој виноград у Карловцима. Свако јутро једе искључиво хлеб и маст, а понекад и шварглу и чварке. После ручка воли да попије и чашу вина. Тајну њене дуговечности крије њен ведар дух, домаћа исхрана, добро вино, али и следећи савет, који нам је поклонила. Када смо је питали шта је њена препорука како да доживимо стоту, Десанка је одговорила: “ Живите само умерено!”

Симпозијум здравствених радника

Геронтолошки центар „Нови Сад“ учесник је Првог симпозијума здравствених радника у социјалној заштити, који се одржавао у Врњачкој бањи, од 28.10- 30.10. Организатори симпозијума су директор Дома за душевно оболела лица „Чуруг“ Мирослав Кресић, директорка Дома „1. октобар“ Изабела Јовановић, из Старог Леца и директорка Завода за смештај одраслих лица „Мале пчелице“ Данијела Настић Симовић, из Крагујевца. Циљ окупљања био је следећи: Проширење знања, размена искустава и побољшање ефикасности у процесу свеукупног збрињавања у установама социјалне заштите.

На самом почетку, окупљенима се обратио организатор симпозијума директор Дома „Чуруг“ Мирослав Кресић, који је, захваљујући свом богатом искуству у раду у социјалној заштити, одржао предавање на тему: „Историјски аспект институционалног збрињавања у Србији“.

Испред Геронтолошког центра „Нови Сад“, као предавачи на акредитованом симпозијуму, учествовале су психијатар др Биљана Глишић Угрица, руководилац Службе Здравствене заштите и др Бранка Вајагић, специјалиста неурологије.

Такође, присутан је био и в.д. директора Ненад Башић. др Бранка Вајагић, на другом дану симпозијума, упознала је присутне са следећом темом на коју је излагала: „Паркинсонизам, јатрогени паркинсонизам- дијагностиковање, лечење и интеракције са психијатријском терапијом“. др Биљана Глишић Угрица, такође, дала је стручан осврт на тему: „Бихејвиорални симптоми у деменцији“.

Након тродневног излагања додељена су и Признања најзаслужнијима.

Част је и задовољство бити део оваквог стручног скупа на ком су учесници остварили могућност сарадње и упознавање са радом других установа социјалне заштите на територији Републике Србије.

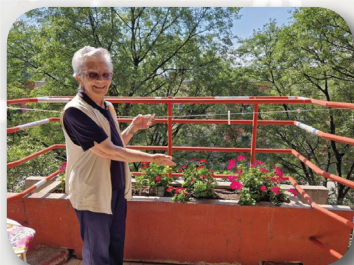
Избор најлепше терасе Дома Ново насеље

У Дому Ново насеље, у оквиру радне терапије, организовано је такмичење у избору најлепше терасе дома. За такмичење су се пријавили корисници и из гарсоњера за покретне кориснике, али једнако и из стационарних апартмана. Укупан број пријављених корисника био је 61. Ови пензионери током целе године се припремају за такмичење, садећи и негујући цвеће на својој тераси. Том хобију су изузетно предани, јер их покреће сама љубав према шареноликим и мирисним биљкама. Уједно, то је и део њихове радне терапије, која им посебно прија.

Конкуренција је била јака и трочлани жири имао је тежак задатак да изабере, па су ове године додељене две прве награде. Прво место освојили су Босиљка Кондић и Золтан

Буда, друго Бранислав Симић и треће Борка Богосављевић. На додели награда окупљенима се обратила руководилац дома Анђа Берановић, а организаторка промотивних активности уручила им је Признања установе. Награђено је још 20. учесника у разноврсним креацијама (најкреативнији цветни аранжман, најшаренија тераса, најлепше мушкатле, најлепша декорација терасе...). Запослени у кухињи припремили су специјалну тарту за награђене, док су остале поклоне радни терапеути дома поделили по собама награђеним корисницима, који због свог здравственог стања нису могли да дођу.

Хуманитарни концерт Добротворне установе Епархије бачке “ Владика Платон Атанацковић ”

Припремни састав Фолклорног ансамбла “ Вила ” наступио је у Дому Ново насеље, у октобру месецу, у оквиру Манифестације „Сунчана јесен живота“. Концерт је организовала Добротворна установа Епархије бачке “Владика Платон Атанацковић” свештеника Лазара Мајсторовића. Ово није први пут да Геронтолошки центар „Нови Сад“ сарађује са поменутом установом. Због претходне добре сарадње и ове године је настављено у истом духу, како би корисницима домског смештаја што квалитетније испунили слободно време.

Испред установе добродошлицу им је пожелела организаторка промотивних активности Ружица Вукић Рајић, а свештеник Лазар Мајсторовић је у свом обраћању најавио наставак сарадње на опште задовољство корисника дома.

Обележен Видовдан у Клубу „Пролеће“

Двадесет и осмог јуна, у Клубу «Пролеће», у Бегечу обележен је велики празник Видовдан. Видовдан је један од највећих српских празника православних верника, а чланови овог клуба познати су по неговању традиције и по очувању правих вредности. Значај Видовдана за српски народ проистиче из историјских догађаја, који су везани за тај датум. Од свих је најзначајнији Косовски бој, страдање кнеза Лазара (1371—1389) и тзв. пропаст Српског царства, па се тог дана, поред светог Амоса, од почетка 20. века слави и црквени празник Светог великомученика кнеза Лазара и светих српских мученика. Празник је посвећен кнезу Лазару, који је након распада Српског царства владао у Моравској Србији (1371—1389) и чијом заслугом је окончан вишегодишњи српско-грчки црквени раскол.

Почаст овом великом српском владару и празнику Видовдан одали су чланови Клуба „Пролеће“ богатим културно-уметничким програмом. Програм је водила Татјана Чампрић, а председница секције ручног рада клуба Марија Булић дотакла се, у свом говору, најзначајних детаља, који карактеришу поменути празник. У програму обележавања значајног датума, поред чланова клубова, учествовао је и црквени хор из Бегеча. Свештеник је, након програма, освештао колач, а на крају су се читале косовске народне песме.

Дружење уз песму и гитару

Током јула месеца, у сва три дома Геронтолошког центра „Нови Сад“ организовано је пријатно дружење корисника уз гитару и песму. Некадашњи чувени новосадски рокер и корисник Прихватилишта за одрасла и стара лица Милан Опсеница финим нотама своје гитаре улепшао је дан корисницима. Заједно са њим, корисници су певали свима познате народне песме, али и по неку руску и македонску песму, по избору самог музичара. Појединци су и заплесали понети пријатним нотама гитаре. Поред корисника домске услуге, програмима су присуствовали

и корисници Прихватилишта, као и корисници Дневног боравка за одрасла и стара лица. Видевши озарена лица пензионера, Милан је обећао да ће се радо одазвати позиву организаторке промотивних активности и да ће поново доћи да обоји нотама дане у домовима Геронтолошког центра „Нови Сад“.

Одржано Прело за слепе и слабовиде

У Дому Ново насеље, у новембру месецу, организовано је Прело за слепе и слабовиде и посвећено је било корисницима са отежаним видом Милки Тешић, Славку Радуловићу и Љубисаву Максимовићу. Програм је водио корисник, дипл. инж. Светислав Шороња, председник Савета корисника дома. Он је био и идејни творац ове активности. Светислав је током говора упознао присутне са занимљивом и исцрпном биографијом поменутих корисника водећи рачуна да се не прескочи ни један битан детаљ из њиховог живота. На крају се захвалио и руководиоцу дома, радним терапеутима и организаторки промотивних активности на подршци и помоћи у реализовању Прела за слепе и слабовиде.

Такође, учешће у скупу узели су и остали пензионери из дома певајући старе, изворне песме и читајући шаљиве анегдоте. Прилику да се друже и заједно певају имали су и корисници Дневног боравка за одрасла и стара лица.

Овај диван гест посвећен слепим пријатељима из дома и Дневног боравка, од великог је значаја за њих, јер им је, као осетљивој популацији много више неопходна пажња и подршка друштва да би свакодневно могли да функционишу.

Рачунарско описмењавање корисника клубова

У клубовима за стара и одрасла лица, при Геронтолошком центру “ Нови Сад”, реализује се пројекат Града Новог Сада, који носи назив:” Рачунарско описмењавање корисника клубова”. Водећи разговоре са корисницима услуга установе, примећена је велика потреба да се рачунарски описмене. Многи од њих имају децу у иностранству, па желе да остваре контакт са њима и путем скајпа, или желе да пронађу одређену песму, филм, или рецепт на интернету, као и да прочитају штампу, или да погледају фотографије на фејсбук и инстаграм профилу својих унука. За све ово наведено потребно је знање у коришћењу рачунара. Из наведених разлога дошло се на идеју да им се помогне путем пројекта. Пројекат је започет у априлу месецу и трајаће до

децембра месеца, а намењен је заинтересованим члановима свих 19. клубова Геронтолошког центра „Нови Сад“. Рачунарска обука одржава се у сваком клубу, како би могли сви чланови, који имају потребу да науче нешто ново, да се едукују. Стручну обуку врши Немања Ђурић, програмер-инжењер запослен у Геронтолошком центру „Нови Сад“.

Услуга превоза санитетом

У Геронтолошком центру “ Нови Сад” реализује се услуга превоза санитетом почев од првог марта ове године. Програм је намењен корисницима, који због отежаног кретања, или због потпуне непокретности, или недостатка подршке породице имају потребу за превозом, као и пратњом до здравствених и социјалних установа ради оствараивања својих права и лечења у здравственим установама Града Новог Сада. Приоритет и бесплатну услугу имају корисници, који су економски угрожени и немају сродничку подршку и којима смештај у установи финансира Буџет Републике Србије. За наведене кориснике ова услуга је потпуно бесплатна. Месечно се реализује, у просеку, 60. возњи са пратњом, у оба смера.

Доминка Арсић добитница Плакете за допринос у образовању и у култури Гардиноваца

Доминка Арсић живи у Дому „Лиман“ Геронтолошког центра „Нови Сад“, већ, скоро три године. Овде је, како каже, међу људима њених година и сличних интересовања пронашла смисао живота у касном животном добу. Активно учествује у свим културним активностима дома. Члан је поетске и хорске секције дома, а бави се и израдом ручних радова у радној терапији дома. Своју поезију презентује и у другим домовима установе, као и у клубовима за одрасла и стара лица. Поред великог талента, који поседује, краси је и скромност. Ретко прича о себи и о својим успесима. О њеним достигнућима може се сазнати једино из медија, или од њених пријатеља.

Рођена је 6. јуна 1940. године у Гардиновцима, селу у општини Тител. Основну школу завршила је у Новом Саду, а учитељску у Сремским Карловцима. Цео радни век од 1960-2000. године провела је у Основној школи „Светозар Милетић“ у Гардиновцима, као учитељ. Књижевним радом почела је да се бави касније од 1999. године, од почетка НАТО бомбардовања Србије. Пише

и песме и приче. Издала је пет збирки поезије. Прва је свет угледала књига поезије „Љуб-љубасте песме“ (2008.), затим следи „Шала и збиља“ (2009.) – збирка дечијих песама, затим „Расанице“ (2010.), па књига „Сви моји ђаци на једном месту – у мом срцу“ (2014.) и године 2021. објавила је збирку песама „Сећам се себе“.

Доминка је члан београдског Удружења српских књижевника у отаџбини и расејању-УСКОР, његовог огранка у Ковиљу- „Ковиљски књижевни круг“. Члан је Друштва жена „Дрен“ и оснивач Женског певачког друштва „Сарке“, у којем је наступала до својих позних година.

Добитница је и бројних награда за свој књижевни и професионални рад. Тако је на „Сабору књижевног стваралаштва Србије“ у Барајеву, под називом „Оловка не ћути“, освојила прву награду за социјално-сатиричну песму „Вреди живети“. Такође, за рад на радном месту, награђивана од стране школе, а општинско признање у виду Почасног писма „Велики грађани општине Тител“, добила је 2008. године.

У суботу, 9. новембра 2024. године добила је и једну од најзначајнијих признања. Признање јој је уручено, баш, у месту из ког потиче, а то је и најбољи сведок њене величине, јер о човеку најбоље могу да сведоче људи са простора одакле потиче и који је и најбоље познају. Тог деветог новембра, у сали Дома културе окупио се велики број Гардиновчана, али и велики број поштовалаца Доминке Арсић, који су дошли из других места. Окупили су се да изразе поштовање, љубав и захвалност Доминки Арсић, рођеној Ранисављевић, омиљеној учитељици, песникињи, оснивачу Женског певачког друштва „Сарке“, цењеном суграђанину, комшији и добром човеку. Идеја да се Гардиновци на леп и адекватан начин одуже својој суграђанки је потекла од великог броја мештана. Сам догађај уобличио је Игор Станимировић, један од оних који је, захваљујући Доминки, у себи открио честицу љубави према писању и фолклору. Организован је и културно-уметнички програм у њену част, у ком су учествовали ученици ОШ „Светозар Марковић“, АКУД „Ђокица Марковић“ и женско певачко друштво „Сарке“. Након програма уследила је дирљива сцена уручивања Плакете, коју Доминка није очекивала, па је заслужену награду врло емотивно примила. Игор Станимировић уручио јој је Плакету АКУД-а „Ђокица Марковић“ и УСКОР-а за допринос у школском образовању и у културном стваралаштву Гардиноваца.

Геронтолошки центар „Нови Сад“ честита Доминки Арсић на великом признању и што је успела да својим знањем и деловањем задобије љубав и поштовање својих ђака и суграђана, који су знали да јој узврате за све оно што је им је она несебично давала претходних деценија. Такође, установа јој се захваљује за допринос у реализацији културних активности Дома Лиман.

Служба заједничких и стручних послова

Геронтолошки центар „Нови Сад“ организационо је подељен у 8. радних јединица и 8. служби. У претходним бројевима представили смо радне јединице отворених облика социјалне заштите и домске услуге (исхране, неге, хигијене, здравствене заштите, радне терапије) , које пружа Геронтолошки центар „Нови Сад“. Потом смо вас упознали са појединим службама, које функционишу у оквиру установе, а то су: Служба комерцијале, Служба вешераја и Служба здравствене заштите. У наредним бројевима имаћете прилику да се детаљније упознате са Службом безбедности и здравља на раду и противпожарне заштите, Службом одржавања, Службом правно-административних послова, економско-финансијском службом и Службом заједничких и стручних послова.

Службу заједничких и стручних послова чине запослени на следећим радним местима: помоћник директора за социјални рад, помоћник директора за правна питања, интерни ревизор, организатор промотивних активности, психолог, технички секретар и стручни радник на пословима планирања, развоја и извештавања.

Технички секретар

Технички секретар, по налогу директора установе, припрема материјал за састанке, које заказује и води евиденцију састанака, рокова и обавеза директора. Поред тога и прима, разврстава и дистрибуира службену пошту и другу документацију за директора и води евиденцију о томе. Такође, води евиденцију о кретању дистрибуиране поште и евиденцију о извршеној кореспонденцији. Комуницира са странкама путем телефона и спроводи странке према протоколу. Прикупља, уређује, припрема и контролише податке неопходне за израду анализа, извештаја и пројеката. Правовремено прослеђује потребне информације руководиоцу, сарадницима, или клијентима. Води кореспонденцију по налогу директора и израђује службене белешке. Одговара на директне, или телефонске упите и електронску пошту и води евиденцију о томе. Обавља и друге истоврсне послове у складу са својом стручном спремом , занимањима и способностима.

Да би се обављао овај посао потребан је четврти степен било које средње школе и знање рада на рачунару.

За свој рад, као и сви запослени у Служби заједничких послова, одговара директору.

Анђелка Бараћ - Просјо сам волела ово Прихватилиште и волела сам да радим са људима, који су дошакли неко живојно дно

Анђелка Бараћ је у Геронтолошки центар „Нови Сад“ дошла 1997. године као социјални радник у Прихватилишту за одрасла и стара лица и ту остаје 27. година. 2010. године постаје руководица Радне јединице Прихватилиште са Свратиштем. Сви који раде са Анђелком знају колико срца и преданости посвећује свом Прихватилишту и корисницима у њему. Анђелка је, као искусни социјални радник, увек нашла начин да се за своје кориснике избори и да не дозволи да они на било који начин буду маргинализовани, или дискриминисани. Помоћница директора Исидора Петковић, за њу каже: „Због свог алтруизма и хуманости, Анђелка је била прави човек на правом месту, јер је само као таква могла показати толико бриге и преданости корисницима Прихватилишта.“ Она је својим људским и професионалним квалитетима оставила неизбрисив траг у установи и тиме је и дала изузетан пример својим млађим колегама, али и задатак да наставе њеним стопама. Захваљујући наведеним квалитетима, Анђелка је од установе, за шездесет година постојања, добила и Признање за рад. У новембру месецу, дирљиво се опростила од својих колега и отишла је у пензију.

Реци нам нешто више о свом школовању и почецима рада након школовања

Завршила сам прву вишу школу за социјалне раднике у Југославији, која је оформљена 1948. године, у Загребу. Имала сам ту част, заједно са колегиницом Анђом Берановић, да нам предаје декан и оснивач више школе, професор Божа Скелеџија. Он је био прави, народски социјални радник од кога смо пуно научили о нашој струци и о самом звању социјалног радника.

Почела сам прво да радим у Центру за социјални рад, у Вировитици. Тад се могао одмах наћи посао после завршетка школовања, у струци. Ту сам радила десет година, до ратних збивања деведесетих година. Тада сам дошла у Нови Сад где сам почела да радим у Центру за социјални рад, одељење у Беочину. Одатле сам прешла да радим у Прихватилиште за одрасла и стара лица, у Футогу, 1997. године. Почела сам да радим као социјални радник, а управница ми је била Славица Поповић од

које сам јако пуно научила с обзиром на то да је мени то био први сусрет са радом у геронтолошком центру. Имала сам срећу да ми је она била руководица и да ме је увела у рад социјалног радника у Прихватилишту у ком сам и остала до краја, до пензије.

Да ли је тешко радити са овако врло специфичном и осетљивом популацијом?

Јесете, јако је тешко радити, јер је немогуће да човек нема емпатију у односу на људске судбине. Људи, који нису у овим водама, који немају додир са њима, они и немају емпатију у односу на те људе. Међутим, сваки човек, који се овде нађе има неку своју животну причу и тешку судбину и кад је чујете на другачији начин гледате човека, који се нађе у таквом стању. Сви ми у неким животним околностима можемо се осетити као бескућник, као човек који се не може снаћи у неким животним ситуацијама. Таквим људима треба помоћи.

Заиста сам волела да радим са људима, који су се нашли у некој тешкој животној ситуацији. Просто сам волела ово Прихватилиште и волела сам да радим са људима, који су дотакли неко животно дно.

Рекла бих да су и корисници тебе волели по надимцима, који су ти дали

Мислим да су нам осећања била узајамна. Никад ме нису ословљавали по титули, већ су ме звали „тетка“, или „кева“. Вероватно сам им била блиска, па су ме звали сходно оним што су осећали према мени. Многи од њих немају никог блиског сродника, па смо им ми запослени били најближи и физички, а и по срцу.

Да ли данас има већи број бескућника у односу на раније?

Има. У мојим почецима рада више је било, такозваних, класичних бескућника, као што су алкохоличари, разни овисници, који су прекинули везу са породицама, које је породица одбацила. Било је и оних, који су генерацијски социјално угрожени, па на крају, нажалост, и заврше у Прихватилишту. Међутим, последњих година се то страховито променило. Сад све више имамо људи који су факултетски образовани, који су просто у једном животном периоду посрнули и нису могли да изађу из проблема у који су ушли, као што су породични проблеми, разводи бракова. Нажалост, сад све више имамо младе људе, који су психички оболели, који су под старатељствима и са таквим људима је заиста тешко радити. Што је запослени радник емотивнији, далеко му је теже овде радити. Кад год долазе овде радници којег год профила да су, од неговатељица, медицинских радника, спремачица и социјалних радника морају имати емпатију и морају бити свесни где су дошли да раде. Далеко је другачије радити са људима, који су старије животне доби и који су дошли у дом због здравствених проблема, а далеко је теже радити са млађим људима, који имају проблеме, које не могу сами решити, а посебно људи који су психички оболели, а њих је данас јако пуно.

Како им помажете?

Заиста задњих година имамо добар тим социјалних радника, а имамо и добру сарадњу са домским психологом. И заједно имамо добре резултате. Од десет корисника успемо једног да оспособимо за нормалан живот и то је за нас огроман успех. Они имају поверења у нас. Сама је чињеница да се они јако вежу за наше стручне раднике и комплетно особље. Међутим, кад оду у трајан смештај у дом добијемо повратну информацију да се нису снашли тамо. Они се код нас, поново, врате и опет добро функционишу.

Како изгледа један радни дан у Прихватилишту?

Од како дођете на посао, у 6:30 ујутру, па до краја радног времена смо у контакту са њима. Поједини корисници знају сваких петнаестак минута да долазе да нешто питају. Довољно је да им мало посветите пажњу и они оду задовољни. Овде мораш, шта год да радиш, да прекинеш посао и да кориснику посветиш време. Врло мало њих имају породице и ми радимо и са тим породицама. Поједини се и врате у примарну породицу и ми их оспособимо да тамо добро функционишу.

А како изгледа један дан људи, који бораве у Прихватилишту?

Друже се међусобно, посебно млади. Овде се роди и љубав често, између њих, што је и нормално, јер су то, углавном, млађи људи.

Социјални радници се максимално труде да их укључе у радно-окупациону терапију. То им је јако битно и велика је штета што немамо радног терапеута, а социјални радници немају довољно времена да се у потпуности посвете радној терапији.

Који би савет дала свом младом колеги, који те је наследио?

Рекла бих му само да се води својом струком, пошто је и он социјални радник. Видим да има емпатију у односу на рад са таквим људима и да настави са таквим радом и да прихвати Прихватилиште као своју другу кућу. Овде мораш дати себе да би задовољио потребе корисника и свог радног места и занимања за које си се школовао.

Разговор водила: Ружица Вукић Рајић

Аутор текста: Мирослав Кресић, директор Дома за душевно оболела лица у Чуругу

Историјат здравствене и социјалне заштите у Србији

Прву Установу за збрињавање старих, изнемоглих и болесних лица, која би по уређењу и организацији одговарала савременом појму болнице, основао је архиепископ Василије, око 370. године у Цезарији, у Кападокији. У болници су била посебна одељења за болесне, а посебна одељења за смештај немоћних и путника. Наш назив болница, јавља се први пут у Хиландарском типичу Светог Саве. Средњевековне болнице су биле и нека врста свратишта и убогог дома. Смртност је у тим болницама била велика. Прву српску болницу основао је Сава Неманић у манастиру на Светој Гори. Почетком новог века болнице губе каритативно обележје и одвајају се од азила за старе и немоћне.

Шийшаљ је био назив за установу за смештање, лечење и негу болесника, као и дом за незбринуте у време Аустроугарске монархије, а турски назив био је **хасшањ**.

Прва српска болница настала је захваљујући донаторима и задужбинарима, негде почетком 1730. године. Та болница била је саграђена од милостиње и била је издржавана од милостиње. Све што би се због неког прекршаја од хране одузело, давало се у ту болницу. Милостињом се обезбеђивала одећа и обућа. Грађане, које је имао ко да негује у болести, су лечени у својим кућама, тако да је болница, стварно, била стационар за сиромашне и изнемогле, односно убоги дом.

О набавци лекова и потребног санитетског материјала за болнице, односно убоге домове, водили су бригу у градовима. Магистрат је редовно, достављао спискове лекова и медицинског материјала, намесничком већу.

Намесничко веће, одобрава спискове лекова потребних сиротињским домовима, које затим апотекари испоручују, а по налогу намесничког већа им се лекови из варошке касе и плаћају.

Пошто су домови, били мањег капацитета, дешавало се да у њима нема места. У том случају би особе, које имају право на дом, али чекају на упражњено место, добијале привремену новчану помоћ. Висину новчане помоћи, одређивао је Магистрат. Привремене новчане помоћи, су додељиване обично на краће време.

Након другог светског рата, био је акценат на домовима за децу, ратну сирочад, да се збрину, ишколују млади кадрови и изведу на пут. Потреба за образовним кадром свих профила је била огромна. Све до прве половине шездесетих година није било организованих покушаја да се обнови рад установа за збрињавање остарелих лица, или оснују нове.

Наводно кажу, када је друг Тито ушао у старачко доба, да се тада први пут приступило плански и организовано тој теми.

Потребе за формирањем таквих установа, постепено су настајале са укупним послератним развојем земље. Процеси убрзаног привредног развоја становништва у земљи, а нарочито у Војводини, повећање броја остарелих лица у укупној структури становништва, односно убрзање већ постојећег процеса демографског старења у земљи, затим, повећан број пензионера, убрзан механички прилив становништва у градске центре, веома интензиван процес социјалног раслојавања породица, увећавање социјално заштитних проблема остарелог становништва, побољшање нивоа здравствено хигијенских, културних и економско социјалних услова живота, као и значајно унапређење образовног и културног нивоа становништва, створили су претпоставке и пресудно утицали да се у органима власти, политичким организацијама, стручним институцијама и струковним удружењима покрене иницијатива и искаже неопходност да се организовано приступи збрињавању остарела лица. Карактеристичан је податак да су, до средине седме деценије прошлог века, градови припадали категорији млађег становништва, јер је укупна структура становништва била око 7% лица са преко 65 година живота.

Здравствена заштита, лечење и нега

У свакој породици, или другој заједници живота болест, старост, инвалидност доводи њене способне чланове у позицију различитих емоција. У основи је тај страх да ли ће успети и умети да те емоције каналишу у просторе којим не повређују, не сагоревају, а помажу и разумеју. Страх је последица недовољне упућености, у начине помоћи у ситуацији у којој су се нашли, али немају могућности да се организују у помоћ свом члану, који за тим има потребу, ма какву вољу за то поседовали.

Цивилизацијски одговор на ово је подршка породици и њеном, тренутно или трајно, онеспособљеном члану. Она се остварује на бројне начине, једна од њих је помоћ других лица, изван породице, у задовољавању одређених социјално- здравствених потреба, које се могу задовољити у нашем домском смештају.

Болест и старост усредсређује цело биће човка на очекивање да му се помогне адекватно, благовремено и трајно. Та очекивања се односе на све оне садржаје, којима се омогућава одржавање физичког, менталног и социјалног здравља, односно на све оне садржаје, којима се обезбеђује задовољавање основних потреба, ублажавања патњи и тегаба: исхрана, хигијена, нега, окупациони садржаји, социјална интеграција. Коју врсту помоћи и на који је начин можемо пружити можемо се обавестити само ако захтев за њом просуђујемо са становишта оног, којем је та помоћ потребна. Дакле, само ако је просуђујемо и тумачимо из ситуације примаоца помоћи. Само тако се може говорити о адекватној помоћи и само тада је помоћ адекватна потреби.

Са аспекта очекиваних и потребних садржаја помоћи, веома је битно проценити, када су ефекти тих садржаја највидљивији, да ли у природном социјалном окружењу у којем је породица примарни и најхуманији извор помоћи и подршке, или изван ње у нашим установама.

Аутор текста: др Катица Станковић

Улога вакцинације, подизања имунитета и превенције вирусне инфекције у геронтолошком центру

Геронтолошки центри окупљају старију популацију која је посебно рањива на вирусне инфекције због имуносенесценције, присуства хроничних болести и честог међусобног контакта. Упркос високој стопи вакцинације против грипа и пнеумокока, што значајно смањује ризик од тешких облика болести и компликација, вирусне инфекције и даље представљају озбиљан изазов у овим установама.

Вакцинација против грипа смањује инциденцу болести и морталитет за 50–60% код старије популације, док вакцина против пнеумокока превенира пнеумоније и инвазивне инфекције изазване овим патогеном. Међутим, ефикасност вакцинације може бити смањена код старијих особа због слабијег имунолошког одговора. Због тога је неопходно применити додатне стратегије за подизање имунитета.

Правилна исхрана игра кључну улогу у јачању имунитета. Намирнице богате витаминима Ц и Д, цинком и антиоксидансима треба да буду део свакодневне исхране корисника. Суплементација витамином Д, посебно код особа са дефицитом, значајно смањује ризик од респираторних инфекција. Пробиотици и пребиотици доприносе одржавању здраве цревне флоре, која је важан сегмент имунолошког система. Такође, редовна физичка активност и ментална стимулација позитивно утичу на опште здравље корисника.

Превентивне мере у геронтолошким центрима укључују редовну хигијену руку, дезинфекцију просторија и вентилацију, чиме се смањује ширење патогена. Едукација особља и корисника о препознавању симптома и правовремена реакција су од кључног значаја. У сезони повећане активности респираторних инфекција ношење заштитних маски и организација изолације заражених особа додатно доприносе смањењу ширења инфекција.

Комбинација високе стопе вакцинације, правилне исхране, суплементације и строгих превентивних мера значајно доприноси очувању здравља корисника геронтолошких центара. Будућа истраживања треба да се фокусирају на унапређење вакцина и развој нових имуно-модулаторних терапија прилагођених старијој популацији. Ефикасан приступ превенцији и подизању имунитета основа је за смањење учесталости вирусних инфекција у овим заједницама.

Аутор текста: ПЕРСИДА МАЛУЦКОВ, ликовни педагог у пензији

Египатска уметност

Професор Шауки Заки

У претходном броју упознала сам вас са чувеним професором др Богомилом Карлаварисом. Професор је сваке године организовао за студенте сликарског одсека студентска путовања у друге земље како би студенти упознали народ и сликаре других земаља. Радила сам у вежбаоници за студенте када ми је професор Карлаварис понудио да са групом наставника ликовне културе путујем у Египат где ћемо бити гости њиховог Факултета за уметничко образовање.

У време зимског распуста отпутовали смо у Каиро, главни град Египта. Наш водич по Каиру био је професор Шауки Заки, са Факултета за уметничко образовање Хелван Универзитета. Говорио је на енглеском језику, а ја сам била преводилац пошто сам једина у школи учила енглески. Моја школа је била прва у граду, која је увела енглески језик. Професор Шауки врло је савесно и посвећено обављао свој посао, иако је код куће имао два детета - Самера старијег сина и млађег Ханија од 2. године. Жена и син су му били болесни. Пошто је отац радио, Самер, као старији син, преузео је бригу о мајци и млађем брату, који је стално плакао и тражио мајку.

Ткачница тепиха

Моји ученици су се добро слагали са професором Заки, који је поред тога што нас је упознавао са културом и уметношћу Египта, водио нас је и у обилазак музеја, али уједно је и пазио да се неко дете не удаљи из групе. Трудио се и да нам испуни све жеље. Повео нас је и у посету великој оази у пустињи, недалеко од Хелвана. То је било мало насеље, са малим кућицама, поређане једна до друге у низу и са малом дечицом испред кућица, која су нас радознано посматрала. Кућице су имале само једна врата и један прозор, а унутра је био разбој и млада девојка, која тка. Поред ње, на поду су била клупчад вуне и мали лежај и обично једна, до две девојчице, које су се играле на поду. То су биле ткаљине помоћнице, које су јој додавале клупко од вуне, а које

је она, уједно, и припремала за будући рад. Ту нас је професор упознао са занатом ткања тепиха. Посматрали смо рад девојке, која је сама ткала, бирајући боју и вуну. Узимала је наранџасту, жуту и окер боју и пажљиво их је слагала да буду пријатне људском оку. Није имала цртеж по ком је ткала, већ је слику имала у својој глави и потпуно је самостално радила. Откане тепихе, потом, продавали су трговци по Европи, а највише у Паризу. Данас тај павиљон са женама, које раде на разбоју више не постоји, али сам ја сведок њиховог марљивог рада и једног необичног живота, који данас живи само у сећању Египта.

Капије Каира

Обилазећи Каиро, за око ми је највише запала архитектура, која се одражавала на њиховим капијама. Египатска архитектура је главни елемент египатске цивилизације, која се сматра једном од најзначајних цивилизација старог века, имајући у виду време у коме је постојала, достигнућа и трајање од 3.000 година.

Египатске капије биле су део Пилона, који се налазио пред улазом у храм. Храм је место исказивања поштовања боговима, место где краљ одржава маат. Палата и храм имају ритуални значај. Паралела између архитектуре палате и храма је израз дневног политичког и религијског живота елите. Пилон је увек био уз две куле косих спољних зидова нагнутних ка унутра, између којих је била капија.

У старом делу Каира могу се срести богато и лепо украшене капије. Капије су биле масивне и одавале су богатство власника, али су, у исто време, због своје висине и затворености, и скривале много тога и срећу и љубав, али и тугу и бриге свакојаке. Свака девојка у Каиру се радовала да доживи улаз у нови живот и срећу, за коју је веровала, да се крије иза капије.

МАРИНКО ЧАВАР,
члан литерарне секције клубова
„Љубитељи лепе речи“

Упознај ме

Неверуј ми кад ти кажем:
„ Драга душо, ја те волим!“
Нестрпљив сам, па те слажем,
када чекам, када молим.
Кад прокључам и пропеним
и на жили дамар видиш
знај, близини твојој стремим,
врелу љубав да осетиш.
Ако скренеш с правог пута,
потражи ме док постојим.
Тамни бездан твога неба
светлом бојом да обојим.

ВЕРИЦА ШИЈАЧКИ,
корисница Дома Ново насеље

Горчина

Сваког дана све више ме обузима сета нека.
Немам друга, пријатеља, губим веру у човека.
Сви се некуд журе, јуре и нико се не осврће, већ
само гледа да што више на гомилу пара згрће.

Да повериш немаш коме своје јаде, своје боли
и онај те изневери за ког мислиш да те воли.
Све је лажно и привидно, нико не мисли на тебе,
а да ли се кад ко пита шта оставља иза себе.

И куда нас све то води, докле ћемо стићи тако
да не треба ником нико, да сам за се живи свако.
Због тога ме, ето, душа стално тишти, стално боли
што је сваким даном мање оног, ко искрено зна
да воли.

МИЛАН ОПСЕНИЦА
корисник Прихватилишта
за стара и одрасла лица

Поглед на свет

Погледајте људе,
који за новцем жуде.
Погледајте децу,
која плачу сама.
Погледајте љубав,
која се игра са нама.

Беспомоћне људе,
који се плаше да воле.
Дечије осмехе,
који у дубини боле.

Погледајте око себе
срећу, која кружи.
Отићи ће негде,
јер зна да, заправо,
ничему не служи.

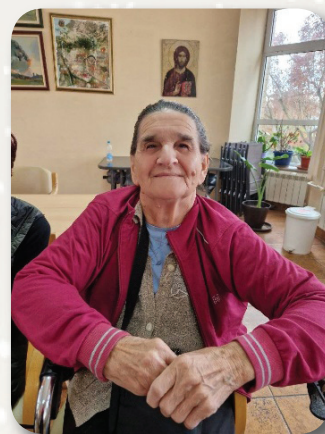

АНКА ЦРНОМАРКОВИЋ,
корисница Дома Ново насеље

У дому сам од фебруара месеца и јако сам задовољна са свим овде. Лепо се слажем са цимеркама, лепо смо се уклопиле, а соба нам је уредна. Допада ми се и храна, углавном. Увек имамо воће и поврће, све здраво што нам треба. Запослени су јако љубазни сви и медицинске сестре и неговатељице и спремачице. Укључила сам се у радну терапију дома, радим ручне радове, а такође и певам у хору. Топло нам је, фино нам је и имамо све што нам треба овде.

и разне забаве! Ја то волим и ту сам веома активан. Члан сам и Клуба „Коста Шокица“, па их посећујем, дружим се са њима, идем на игранке. Задовољан сам и животом у дому и радом клубова Геронтолошког центра „Нови Сад“. Овде се увек нађе начин како да испуниш слободно време и мени је то сасвим довољно.

МАРА МИТРОВИЋ
корисница Дома Футог

Лепо ми је у овде, у дому. Ту сам, отприлике, око годину и по дана и волим да се дружим са осталима у дому, шетам се по дворишту преко дана, редовно идем на концерте и програме, које организујете. Једем све што се припреми, добра је храна. Запослени су добри сви, а посебно сам задовољна са Надом, радном инструкторком.

МАРКО ЛАЛОВИЋ
корисник Дома Лиман

Две године сам у дому и добро ми је овде. Навикао сам на домски живот још од средње школе, а касније и као студент сам боравио у студентском дому. Мени је овде потпуно попуњен дан. Прво устанем, па идем на доручак, а онда код физитерапеута на вежбе, па у шетњу. Потом се укључим у спортску активност у дому, а певам и у хору. Хвала Вам што нам приређујете културне програме

ЛИКОВНА КОЛОНИЈА ГЦ "НОВИ САД"

